

Kierunki działań wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w celu sprawnej realizacji EURO 2012

Akceptuję:

Władysław Ortyl

Zatwierdzam:

MINISTER
ROZWOJU REGIONALNEGO

Grażyna Gęsicka

Grażyna Gęsicka

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Warszawa, wrzesień 2007

A. Sigo

Spis Treści

Wstęp	2
Organizacja prac związanych z przygotowaniem i realizacją założeń <i>Kierunków działań wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w celu sprawnej realizacji EURO 2012</i>	3
Najważniejsze zasady wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w celu realizacji inwestycji związanych z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012.....	5
Priorytety inwestycyjne gwarantujące sprawną organizację Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012.	7
Planowane działania na rzecz sprawnej organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 przeznaczone do wsparcia ze środków UE	10
Kompetencje Jednostki koordynującej przygotowanie i realizację projektów związanych z Euro 2012, współfinansowanych z funduszy UE	17
System monitoringu i zarządzania realizacją indywidualnych projektów kluczowych związanych z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012	20
Załącznik 1. Wykaz projektów rekomendowanych przez grupy robocze MRR, włączonych do list indywidualnych projektów kluczowych	
Załącznik 2. Wykaz projektów rekomendowanych przez grupy robocze MRR, o nie zdefiniowanym źródle finansowania	
Załącznik 3. Wstępna propozycja zmian legislacyjnych wspierających sprawną organizację EURO 2012	

Wstęp

Decyzją Komitetu Wykonawczego Europejskiej Unii Piłkarskiej z dnia 17 kwietnia 2007 r. powierzono Polsce i Ukrainie organizację piłkarskich Mistrzostw Europy w 2012 roku. Rozgrywki odbędą się w Warszawie, Poznaniu, Gdańsku oraz Wrocławiu. Na liście rezerwowej znajdują się dodatkowo dwa stadiony – w Krakowie oraz Chorzowie. Za przygotowania do Mistrzostw w Polsce odpowiada Prezes Rady Ministrów, Przewodniczący Międzyresortowy Zespołu – Komitetu Organizacyjnego Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012.

Realizacja przedsięwzięcia wsparta zostanie finansowo środkami pochodzącymi z funduszy europejskich. W gestii Ministra Rozwoju Regionalnego leży nadzór nad wykorzystaniem środków wspólnotowych zaprogramowanych w ramach programów operacyjnych na lata 2007-2013. Niniejszy dokument służy określeniu najważniejszych zasad i obszarów wykorzystania środków europejskich w celu sprawnej organizacji Mistrzostw oraz zapewnienia komplementarności realizowanych przedsięwzięć. Określa źródła współfinansowania krajowego i sposób koordynacji działań wewnątrzresortowych.

Wstępny zarys niniejszego dokumentu został przedstawiony do publicznej wiadomości w maju br. i spotkał się z dużym zainteresowaniem podmiotów zaangażowanych w proces organizacji EURO. Wraz z publikacją materiału w obrębie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego powołano tematyczne grupy robocze, które stanowiły forum dialogu pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w działania organizacyjne, w tym w szczególności z miastami i regionami-gospodarzami rozgrywek, przedstawicielami innych resortów, a także partnerami społecznymi i gospodarczymi. Efektem tego szerokiego procesu konsultacji są ustalenia i rekomendacje zawarte w niniejszej wersji dokumentu.

Organizacja prac związanych z przygotowaniem i realizacją założeń *Kierunków działań wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w celu sprawnej realizacji EURO 2012.*

W celu sprawnej realizacji działań zmierzających do zapewnienia wsparcia ze środków Unii Europejskiej dla przedsięwzięć związanych z organizacją Mistrzostw, w ramach resortu rozwoju regionalnego wyznaczono koordynatora działań związanych z EURO 2012, Sekretarza Stanu w MRR, Pana Władysława Ortyła.

Kierując się dążeniem do zapewnienia właściwej koordynacji wysiłków na rzecz zapewnienia jak najlepszych możliwości wykorzystania środków UE w celu sprawnej organizacji Mistrzostw, podejmowanych zarówno na szczeblu centralnym i regionalnym, do udziału w pracach utworzonych grup tematycznych zaproszono przedstawicieli Instytucji Zarządzających poszczególnymi programami operacyjnymi, Instytucji Pośredniczących oraz marszałków województw i prezydentów miast bezpośrednio związanych z przeprowadzeniem rozgrywek. Za zarządzanie pracami poszczególnych grup odpowiedzialni byli dyrektorzy właściwych Departamentów MRR, bądź osoby przez nie wyznaczone. Celem prac grup było wyselekcjonowanie najważniejszych projektów związanych z organizacją EURO 2012 oraz rozpatrzenie potrzeb i możliwości wprowadzenia zmian w programach operacyjnych pod kątem lepszej odpowiedzi na potrzeby wynikające z przygotowań do Mistrzostw. Propozycje zmian nie mogły jedynie spowodować przesunięć alokacji finansowych pomiędzy programami operacyjnymi (ze względu na poczynione już przez Polskę ustalenia z Komisją Europejską), lecz mogły powodować modyfikacje w wielkości przeznaczonych środków pomiędzy poszczególnymi priorytetami danego PO.

Powołane zostały następujące grupy tematyczne:

- stadiony i infrastruktura towarzysząca (np. boiska treningowe, hale itp.): w pracach grupy uczestniczyli przedstawiciele Departamentów MRR, jak również przedstawiciele Ministerstwa Sportu, Urzędów Marszałkowskich; Urzędów Miast, a także Sztabu Organizacji EURO 2012 oraz innych podmiotów. Pracom grupy przewodniczyła Dyrektor Departamentu Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego w MRR.
- promocja, infrastruktura turystyczna i noclegowa: w pracach grupy uczestniczyli przedstawiciele Departamentów MRR oraz Ministerstwa Sportu, Ministerstwa Gospodarki, Polskiej Organizacji Turystycznej, Urzędów Marszałkowskich, Urzędów Miast, regionalnych organizacji turystycznych. Pracom grupy przewodniczyła Dyrektor Departamentu Zarządzania Programem Wzrostu Konkurencyjności Przedsiębiorstw w MRR.
- projekty „miękkie”: obsługa mediów, standaryzacja usług świadczonych na rzecz kibiców i sportowców; inne projekty „horyzontalne” związane np. z budową systemu ratownictwa medycznego i bezpieczeństwa. W pracach grupy udział wzięli przedstawiciele Departamentów MRR, Ministerstwa Sportu, Ministerstwa Zdrowia, MSWiA, Urzędów Marszałkowskich, Urzędów Miast. Pracom grupy przewodniczyła Dyrektor Departamentu Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego w MRR.
- infrastruktura transportowa (lotniska, drogi międzymiastowe i międzyregionalne, koleje, transport miejski): W pracach grupy udział wzięli przedstawiciele Departamentów MRR, Ministerstwa Sportu; Ministerstwa Transportu,

GDDKiA, PKP PLK, Urzędów Marszałkowskich, Urzędów Miast oraz innych podmiotów. Pracom grupy przewodniczył Dyrektor Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych w MRR.

- o kwestie horyzontalne: kwestie dotyczące koniecznych dostosowań prawno-instytucjonalnych w zakresie obejmującym m.in. prawo zamówień publicznych, partnerstwo publiczno-prywatne, pomoc publiczna, itp., wymiana doświadczeń, promocja najlepszych rozwiązań (best practice), wyjaśnianie z Komisją Europejską kwestii wymagających doprecyzowania (np. możliwości finansowania ze środków UE budowy stadionów i infrastruktury towarzyszącej). W pracach grupy uczestniczyli przedstawiciele Departamentów MRR, resortów właściwych dla omawianej problematyki, a także innych podmiotów zainteresowanych. Pracom grupy przewodniczyła Dyrektor Departamentu Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego w MRR.

Najważniejsze zasady wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w celu realizacji inwestycji związanych z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012

Ramami określającymi możliwości wykorzystania środków europejskich w celu wsparcia działań związanych z organizacją Mistrzostw Europy EURO 2012, w tym wyznaczającymi obszar prac grup roboczych, są krajowe i wspólnotowe przepisy regulujące funkcjonowanie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.

Podstawowym dokumentem określającym kierunki interwencji funduszy europejskich są Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO), które są zarazem instrumentem odniesienia dla programów operacyjnych. W dniu 7 maja br. Komisja Europejska zaakceptowała najważniejsze elementy NSRO, w tym tabele finansowe. W związku z powyższym nie przewiduje się przesunięć środków finansowych pomiędzy poszczególnymi programami operacyjnymi. Finansowanie inwestycji związanych z organizacją EURO 2012 będzie możliwe wyłącznie w ramach alokacji danego programu operacyjnego określonej w zaakceptowanych przez Komisję Europejską NSRO. Ewentualne zmiany będą możliwe w zakresie uzupełnienia bądź modyfikacji wykazu indywidualnych projektów kluczowych i modyfikacji zapisów poszczególnych programów operacyjnych zgodnie z przyznaną alokacją finansową.

Fundusze unijne (zgodnie z *Rozporządzeniem Rady ustanawiającym ogólne przepisy dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności z dnia 11 lipca 2006 roku*), nie mogą zastąpić środków krajowych, mogą stanowić jedynie ich uzupełnienie. Dlatego też nie należy traktować funduszy unijnych jako jedynej narzędzia do realizacji EURO 2012. O ile jest to możliwe inwestycje powinny być finansowane także z innych dostępnych źródeł finansowania (środki krajowe, w tym zasoby jednostek samorządu terytorialnego, środki prywatne, PPP).

Wsparcie ze środków UE inwestycji przyczyniających się do organizacji EURO 2012 powinno być uwarunkowane racjonalnym rachunkiem społeczno-ekonomicznym, wskazującym na występowanie uzasadnienia dla realizowanych inwestycji również po zakończeniu EURO 2012, tak aby efekt społeczno-ekonomiczny uzyskany w wyniku realizacji inwestycji utrzymany został w długim horyzoncie czasowym i przyczyniał się do osiągnięcia celów NSRO oraz programów operacyjnych.

Środki finansowe UE przeznaczone na wsparcie inwestycji przyczyniających się do organizacji Mistrzostw Europy powinny być skierowane przede wszystkim do miast i województw–gospodarzy Mistrzostw, jako ośrodków bezpośrednio zaangażowanych w realizację EURO 2012. Miasta i województwa niezwiązane bezpośrednio z organizacją Mistrzostw mogą uzyskać wsparcie unijne wyłącznie na inwestycje związane z obsługą ruchu tranzytowego związanego z EURO 2012.

Dofinansowanie ze środków UE na inwestycje związane z organizacją EURO 2012 mogą uzyskać wyłącznie projekty, zgodne z priorytetami inwestycyjnymi, określonymi w niniejszych *Kierunkach działań wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w celu sprawnej realizacji EURO 2012*.

W wyniku prac grup roboczych zdecydowano o wyznaczeniu w Instytucjach Zarządzających oraz odpowiednich Instytucjach Pośredniczących osób odpowiedzialnych za działania związane z przygotowaniem do EURO 2012, w tym za monitorowanie przygotowania projektów związanych ze stworzeniem niezbędnej

infrastruktury. Działanie to będzie służyło usprawnieniu koordynacji prac organizacyjnych, jak również gwarantowało sprawny przepływ informacji oraz przyspieszało wykorzystanie środków europejskich w działaniach przygotowawczych.

Priorytety inwestycyjne gwarantujące sprawną organizację Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012.

Identyfikacja projektów niezbędnych z punktu widzenia organizacji EURO 2012, a także ewentualne propozycje zmian w obrębie programów operacyjnych wypracowane zostały przez poszczególne grupy tematyczne zgodnie z opisanymi poniżej priorytetami inwestycyjnymi, gwarantującymi sprawną organizację Mistrzostw.

W celu sprawnego przygotowania imprezy jako priorytetowe traktowane jest:

- I) w obszarze infrastruktury transportowej:
 - a. zapewnienie połączeń drogowych i kolejowych między miastami, w których organizowane będą mistrzostwa, wraz z modernizacją dworców kolejowych,
 - b. budowa obwodnic wewnętrznych oraz zewnętrznych ww. miastach, wraz z zapewnieniem dostępu do stadionów,
 - c. budowa/modernizacja dojazdów drogowych i kolejowych do lotnisk położonych w obrębie ww. miast,
 - d. rozwój transportu publicznego w ww. miastach,
 - e. połączeń drogowych (w zakresie autostrad i dróg ekspresowych) i kolejowych z państwami sąsiedzkimi, z których spodziewany jest największy napływ osób, w szczególności z Niemcami, Ukrainą, Czechami i Słowacją,
 - f. rozbudowa lotnisk istotnych dla organizacji Mistrzostw,
 - g. tworzenie zintegrowanych systemów zarządzania ruchem w ww. miastach,
 - h. rozbudowa i modernizacja przejść granicznych.
- II) w obszarze zabezpieczenie medyczne:
 - a. stworzenie zintegrowanego systemu ratownictwa medycznego
- III) w obszarze turystyka i baza noclegowa:
 - a. stworzenie jednolitego systemu obsługi „gościa EURO”:
 - jednolity system szkoleń personelu zaangażowanego w obsługę gości (ten sam standard świadczonych usług)
 - jednolite standardy świadczenia usług informacyjno-promocyjnych: te same oznaczenia punktów informacyjnych, miejsc obsługi podróżnych, parkingów, kas biletowych, szlaków prowadzących na stadiony, środków transportu publicznego przeznaczonych do obsługi gości, itp.
 - b. stworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej o regionach i miastach-gospodarzach turnieju wraz z możliwością rezerwacji noclegów oraz sprawdzenia i rezerwacji połączeń drogą teleinformatyczną, który mógłby obejmować m.in. internetowy portal turystyczny z powszechną możliwością aktualizowania i uzupełniania informacji, jednolite oznakowanie miast, zapewnienie punktów dostępu do Internetu oraz do informacji miejskiej i regionalnej, jednolite oznaczenie punktów będących atrakcjami turystycznymi, etc,

- c. wsparcie produktów turystycznych o znaczeniu ponadregionalnym w miastach, w których będą odbywały się rozgrywki,
 - d. stworzenie ujednoczonej sieci punktów informacji turystycznej i kulturalnej, w tym połączenie dotychczas istniejących samodzielnie w jednolitą sieć. Prócz informacji o EURO, możliwe będzie uzyskanie w nich również kompletnych wiadomości o innych ciekawych miejscach i atrakcjach regionu,
 - e. organizacja systemu wolontariatu na rzecz organizacji turnieju,
 - f. sprzedaż biletów na spotkania oraz biletów komunikacyjnych przez Internet.
- IV) w obszarach promocja i media:
- a. stworzenie kompleksowego projektu z zakresu promocji EURO 2012 obejmującego m.in.:
 - kampanie reklamowe o zasięgu europejskim, z wykorzystaniem wszystkich dostępnych mediów (internet, telewizja, radio, prasa itp.),
 - promocję produktów oraz atrakcji turystycznych związanych geograficznie z miejscami rozgrywania EURO 2012,
 - b. stworzenie jednolitego systemu obsługi dziennikarzy podczas turnieju (akredytacja, transport, zakwaterowanie, stworzenie możliwości technicznych do przekazu informacji itp.),
 - c. modernizacja systemów teleinformatycznych służących zapewnieniu łączności oraz przekazu audiowizualnego z rozgrywek oraz z miejsc organizacji mistrzostw,
 - d. stworzenie portalu internetowego związanego z EURO 2012
- V) w obszarze stadiony i infrastruktura towarzysząca (planowane inwestycje powinny mieć uzasadnienie społeczno-ekonomiczne również po zakończeniu Mistrzostw):
- a. budowa/modernizacja stadionów wraz z infrastrukturą towarzyszącą (boiska i hale treningowe, ośrodki przygotowań, etc.)
 - b. stworzenie wspomaganych elektronicznie całościowych, zintegrowanych systemów zapewniających obsługę gości i dziennikarzy na stadionach, przekaz i śledzenie informacji, wydawanie biletów, transport oraz gwarancję bezpieczeństwa,
 - c. zarządzanie kryzysowe, w tym obejmujące szkolenia i przygotowanie schematów reagowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa publicznego, terroryzmu oraz ochrony przeciwpożarowej i innej,
 - d. zapewnienie odpowiedniego wyposażenia służbom porządkowym oraz ratowniczym.

Wskazane powyżej obszary działania mają charakter ogólny i nie wszystkie z nich kwalifikują się do wsparcia z funduszy europejskich. Ich realizacja warunkuje jednak kompleksowe i sprawne przygotowanie EURO 2012 przez Polskę. Dlatego też zadaniem grup tematycznych było wypracowanie propozycji zmian do programów operacyjnych (możliwych do wprowadzenia na obecnym etapie), jak również propozycji zmian w wykazach indywidualnych projektów kluczowych dla krajowych

i regionalnych programów operacyjnych, w celu zapewnienia możliwości realizacji jak największej liczby z powyżej zaproponowanych zadań.

Planowane działania na rzecz sprawnej organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 przeznaczone do wsparcia ze środków UE

W ramach spotkań grup tematycznych wypracowano szereg propozycji rozwiązań dotyczących zmian w indywidualnych wykazach indywidualnych projektów kluczowych oraz zapisów programów operacyjnych pod kątem zapewnienia możliwości wsparcia realizacji EURO 2012 przy współudziale środków UE.

Możliwości wsparcia inwestycji z zakresu stadionów i infrastruktury towarzyszącej ze środków UE

Grupa tematyczna ds. stadionów i infrastruktury towarzyszącej dokonała oceny przedstawionych przez miasta i regiony projektów „stadionowych” oraz przedstawiła listę przedsięwzięć związanych z EURO 2012, rekomendowanych do wsparcia ze środków UE. Z uwagi na zaawansowany stan prac związanych z negocjowaniem programów operacyjnych z Komisją Europejską nie było natomiast możliwe zaproponowanie modyfikacji w zapisach poszczególnych programów operacyjnych.

Przedstawioną przez grupę tematyczną rekomendację z kilku względów uznać należy za warunkową. Po pierwsze, wiele projektów jest jeszcze w bardzo wczesnej fazie prac przygotowawczych. Po drugie, ocena musiała zostać dokonana na podstawie aktualnie dostępnych i nie zawsze kompletnych danych, często trudnych do zweryfikowania.

Podstawowe kryteria oceny projektów były następujące:

- zgodność z priorytetami inwestycyjnymi priorytetami Kierunków działań wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w celu sprawnej realizacji Euro 2012,
- uzasadnienie dla organizacji EURO 2012 oraz czas realizacji (do 2011 r.),
- stan zaawansowania prac przygotowawczych,
- propozycje w zakresie źródeł finansowania,
- wpisywanie się obiektów w polsko-ukrańską ofertę organizacji Mistrzostw, zgłoszoną do UEFA, jako centra treningowe.

Zgodnie z wymaganiami UEFA przedstawionymi jeszcze przed rozpoczęciem konkursu na organizację EURO 2012, w przypadku wspólnej oferty każdy kraj (a właściwie – krajowa federacja piłkarska, będąca „naturalnym” partnerem UEFA) powinien przedstawić co najmniej 15 centrów treningowych, spełniających określone kryteria (np. wysokiej jakości pełnowymiarowe boisko, odległość 20 minut jazdy samochodem od odpowiedniego hotelu, odpowiednia wielkość szatni, co najmniej 1 trybuna dla widzów i dziennikarzy itp.). Przyjeżdżające drużyny będą miały swobodę wyboru miejsca zamieszkania i treningu, co oznacza, że żaden z przygotowanych ośrodków nie ma zagwarantowanego goszczenia reprezentacji narodowej.

W wyniku prac grupy przygotowano cztery listy projektów:

- Duże stadiony rozgrywkowe - na liście tej znajdują się inwestycje niezbędne do realizacji EURO 2012,
- Duże stadiony treningowe - projekty kluczowe dla przygotowań EURO 2012 (zwłaszcza te, które zostały uwzględnione w ofercie dla UEFA),

- Projekty rekomendowane do realizacji (z zastrzeżeniem, że istnieje potrzeba dokonania ich bardziej szczegółowej analizy), zawarte w Załączniku 2,
- Projekty nie rekomendowane - na liście tej znalazły się projekty, co do których w trakcie oceny nie stwierdzono bezpośredniego związku z potrzebami organizacji EURO 2012. Projekty te mogą być ważne jako przedsięwzięcia pozwalające osiągnąć inne istotne cele, nawiązujące do rozwoju i popularyzacji sportu.

Analiza projektów stadionowych wskazała na liczne trudności, które mogą zaistnieć w sytuacji finansowania ich ze środków unijnych.

Inwestycje stadionowe w większości są projektami dużymi (w rozumieniu art. 39 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006), których koszt realizacji przekracza 50 mln euro. Powyższe projekty muszą zostać poddane ocenie zarówno na szczeblu krajowym, jak też muszą zostać zweryfikowane i zaakceptowane przez Komisję Europejską. Proces przyznawania środków na projekty duże jest ze swej natury zatem bardziej skomplikowany i czasochłonny. Długotrwała ocena wniosku o dofinansowanie oraz ryzyko braku zgody KE może uniemożliwić lub nadmiernie opóźnić realizację inwestycji stadionowej, ograniczoną w czasie w sposób istotny wymogami UEFA (konieczność gotowości stadionów w czerwcu 2010 r.).

Co więcej, inwestycje stadionowe są projektami generującymi dochód, co w myśl zapisów Rozporządzenia Rady nr 1083/2006 powoduje, iż poziom współfinansowania UE jest znacznie niższy niż w przypadku innych projektów. Dotacja jest bowiem pomniejszana proporcjonalnie do zagregowanej skali dochodów generowanej przez dany obiekt w czasie.

Ponadto ewentualne środki finansowe przekazywane beneficjentom na realizację inwestycji stadionowych w większości przypadków objęte byłyby regułami pomocy publicznej. Ograniczałoby to dodatkowo możliwy do uzyskania poziom wsparcia, jak też wiązało by się z wydłużeniem procesu uruchomienia środków (wobec konieczności spełnienia reguł notyfikacji pomocy publicznej po przyjęciu programów operacyjnych, co mogłoby opóźnić moment rozpoczęcia realizacji projektu).

Ewentualne wsparcie z funduszy UE inwestycji stadionowych powinno być uwarunkowane racjonalnym rachunkiem społeczno-ekonomicznym, wskazującym na występowanie uzasadnienia dla realizowanych inwestycji również po zakończeniu EURO 2012, tak aby efekt społeczno-ekonomiczny uzyskany w wyniku realizacji inwestycji utrzymany został w długim horyzoncie czasowym i przyczyniał się do osiągnięcia celów NSRO oraz programów operacyjnych. Przykłady krajów, które organizowały podobne imprezy sportowe wskazują, iż występują istotne problemy w samofinansowaniu się obiektów sportowych po zakończeniu imprezy. Dlatego uzyskanie finansowania UE na budowę stadionów możliwe byłoby jedynie wówczas, gdy przedsięwzięcie to wykazywać będzie trwałość (długofalowy efekt ekonomiczny) oraz wielowymiarowość (różnorodne funkcje, ponadregionalne znaczenie niezwiązane wyłącznie z EURO 2012, przekonujący biznesowy model działalności, zapewnienie silnego pozytywnego oddziaływania na społeczność lokalną i regionalną). Inwestycja stadionowa powinna również wpisywać się w szerszą strategię rozwojową miasta i regionu.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż finansowanie infrastruktury stadionowej ze środków UE jest wysoce ryzykowne biorąc pod uwagę napięte harmonogramy czasowe w świetle wymagań UEFA, niski poziom możliwego

współfinansowania unijnego, a także wysoki stopień skomplikowania oceny projektów stadionowych kwalifikujących się do kategorii tzw. „projektów dużych” (konieczność akceptacji wniosków o dofinansowanie przez KE). Ewentualnie powstałe trudności w realizacji inwestycji stadionowych, przy wykorzystaniu środków UE mogłyby w znaczący sposób negatywnie wpłynąć na dotrzymanie zobowiązań wobec UEFA, a jednocześnie stanowić potencjalne zagrożenie dla płynnej absorpcji funduszy europejskich przez Polskę. Dlatego też nie należy traktować funduszy unijnych jako jedynej narzędzia do realizacji projektów sportowych związanych z EURO 2012 i o ile jest to możliwe finansować infrastrukturę stadionową z innych dostępnych źródeł (środki krajowe publiczne i prywatne, kredyty, PPP).

Potencjalnie najkorzystniejszym rozwiązaniem w zakresie finansowania infrastruktury stadionowej mogłoby być partnerstwo publiczno-prywatne (PPP). Jego zastosowanie w projektach budowy stadionów może mieć bardzo wiele zalet. Po pierwsze pozwala na ograniczenie wydatków z środków publicznych, stanowiących niezbędny element inżynierii finansowej w planowanych na najbliższe lata licznych inwestycjach współfinansowanych z UE. Po drugie, inwestycje realizowane w formule PPP, znacznie częściej niż inwestycje prowadzone metodami tradycyjnymi realizowane są na czas i w ramach wcześniej założonego budżetu. Po trzecie dodatkową wartością zastosowania PPP jest know-how wnoszony przez partnerów prywatnych, mających często wieloletnie doświadczenie w budowie i zarządzaniu obiektami sportowymi. Dzięki temu mogą oni zagwarantować większą jakość usług i większą rentowność inwestycji. Z kolei instytucje publiczne mogą dzięki temu skoncentrować się na swoich podstawowych zadaniach. Ponadto włączenie partnerów prywatnych, szczególnie posiadających duże doświadczenie w procesie inwestycyjnym i zarządzaniu obiektami stadionowymi ogranicza ryzyko niedotrzymania harmonogramu prac i znacznego przekroczenia budżetu. Pozwala także na ograniczenie ryzyka finansowego dla samorządów miejskich związanego z koniecznością późniejszego ponoszenia kosztów utrzymania wybudowanej infrastruktury. Jednakże ze względu na pewne ograniczenia niezbędny może okazać się udział także środków publicznych zarówno z budżetów miast jak i w niektórych przypadkach z budżetu państwa.

Środki budżetowe mogą okazać się kluczowe dla domknięcia luki finansowej, z drugiej strony środki przekazywane w formie dotacji celowych w ramach kontraktów wojewódzkich umożliwiają władzom centralnym sprawowanie efektywnej kontroli w zakresie postępu prac. Uzupełnienie luki finansowej środkami budżetowymi w wielu przypadkach może okazać się warunkiem koniecznym do skłonienia partnerów prywatnych do włączenia się w proces inwestycyjny, gdyż pozwoli ograniczyć ryzyko finansowe związane z projektem.

Możliwości wsparcia inwestycji z zakresu promocji, infrastruktury turystycznej i noclegowej ze środków UE

Efektom pracy grupy tematycznej ds. promocji, infrastruktury turystycznej i noclegowej było uzupełnienie indywidualnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych dla PO Innowacyjna Gospodarka w działaniach 6.3, 6.4 oraz 7.1.

W ramach działania 6.3 *Promocja turystycznych walorów Polski* realizowany będzie kompleksowy projekt informacyjno-promocyjny „Obsługa turystyczna na Euro 2012”, mający na celu promocję atrakcji turystycznych na rzecz EURO 2012 o skali regionalnej, ponadregionalnej, międzynarodowej, w tym europejskiej i światowej, oraz system informacji lokalnej. Kampania informacyjno-promocyjna charakteryzować się będzie profesjonalizmem i wysoką jakością, ma być wiarygodna, ciągła i spójna. Przewidziane w niej będą działania materialne i multimedialne, ale nie dublujące się z portalem realizowanym w ramach działania 7.1.

W ramach działania 6.4 *Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym*, przewidziane jest wsparcie projektów inwestycyjnych w formie listy indywidualnych projektów kluczowych. Z całkowitej alokacji działania 6.4, 50% będą to projekty obejmujące atrakcje turystyczne w okolicy miejsc rozgrywek EURO 2012, czyli miast oraz ich okolic - regionów. Pozostałe środki zostaną wykorzystane na realizację projektów związanych z turystyką w wymiarze kultury oraz na obiekty stanowiące wyjątkowe atrakcje turystyczne. Wszystkie przedsięwzięcia muszą charakteryzować się ponadregionalnością rozumianą jako zdolność danej atrakcji do przyciągnięcia turystów z kilku regionów, kraju lub zagranicy, bądź też w przypadku projektów liniowych – dodatkowo ulokowanie atrakcji na obszarze kilku regionów. Przy czym pierwszy warunek ponadregionalności zawsze musi być spełniony.

W ramach działania 7.1 *Infrastruktura elektronicznych usług publicznych* PO IG będzie realizowany projekt „Jednolity system informacji na rzecz Euro 2012”. W jego zakresie utworzony zostanie portal internetowy, który ma obejmować system informacji turystycznej o Polsce, jej regionach i miastach z możliwością rezerwacji noclegów oraz sprawdzenia i rezerwacji połączeń drogą teleinformatyczną. W portalu przewiduje się także promocję EURO 2012, w tym produktów oraz atrakcji turystycznych związanych geograficznie z miejscami rozgrywania meczów. Portal ma zawierać kompleksowy system informacji dla turystów polskich i zagranicznych oraz serwis prasowy.

Możliwości wsparcia inwestycji z zakresu projektów miękkich ze środków UE

W wyniku prac grupy została przygotowana lista projektów rekomendowanych do realizacji w kontekście przygotowań do EURO 2012 (wchodząca w skład Załącznika 2).

Projekty oceniane były zgodnie z następującymi kryteriami:

- zgodność projektu z priorytetami niniejszych *Kierunków działań wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w celu sprawnej realizacji EURO 2012*,
- kwalifikowalność (według informacji od Instytucji Zarządzających),
- uzasadnienie i znaczenie realizacji projektu pod kątem realizacji EURO 2012,
- czas realizacji projektu,
- kompletność przekazanych do MRR danych.

Rekomendacja ma charakter wstępnej propozycji. Ostateczna decyzja nie może być podjęta bez przeprowadzenia szczegółowej analizy, której elementem będą wymagania UEFA w stosunku do państw – organizatorów EURO 2012 oraz zgodność zaproponowanych projektów z wymogami krajowymi (na poziomie centralnym i regionalnym) dotyczącymi organizacji systemu zabezpieczenia medycznego i ratownictwa.

Wśród projektów rozpatrywanych przez grupę stwierdzono projekty niekwalifikowalne dotyczące wolontariuszy, którzy mieliby brać udział w EURO 2012 (zarówno szkoleń dla wolontariuszy jak i projektów polegających na organizacji systemu wolontariatu). W ramach PO Kapitał Ludzki wsparcie tego typu będzie mogło mieć formę wspierania wolontariatu jako etapu przejściowego prowadzącego do podjęcia zatrudnienia oraz umożliwiającego zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych. W związku z powyższym, projekty dotyczące organizacji wolontariatu wyłącznie na potrzeby EURO 2012 nie pokrywają się z założeniami wsparcia wolontariatu przewidzianego w PO KL. Utworzenie centrów wolontariatu i finansowanie pozostałych aspektów związanych z obsługą przez wolontariuszy jednorazowego turnieju EURO 2012 i imprez towarzyszących, nie zapewnia możliwości kontynuowania zatrudnienia wolontariuszy po zakończeniu tego wydarzenia, tym samym wsparcie tego typu działań z EFS nie jest spójne z przyjętymi w PO KL założeniami.

Jednocześnie należy zauważyć, że zgodnie z informacjami na oficjalnej stronie UEFA dotyczącymi Mistrzostw Europy 2008, rekrutacją i szkoleniami wolontariuszy zajmuje się organizator Mistrzostw - UEFA, a nie miasta gospodarze oraz, że wolontariat ma charakter międzynarodowy - otwarty na obywateli z całego Świata. Podjęcie decyzji co do realizacji ww. projektów będzie możliwe po określeniu przez UEFA stanowiska w związku z organizacją mistrzostw w roku 2012.

Możliwości wsparcia inwestycji z zakresu infrastruktury transportowej ze środków UE

W wyniku prac grupy roboczej spośród 220 projektów zgłoszonych przez poszczególne miasta i regiony, wyłoniono 119 projektów spełniających szczegółowe kryteria zgodności z organizacją Mistrzostw. Zakwalifikowane projekty zostały oszacowane na 33 mld, podczas gdy środki dostępne ogółem w ramach PO IiŚ dla sektora transportu (wkład unijny i krajowy) wynoszą ponad 23 mld euro. Biorąc powyższe pod uwagę, a także fakt, iż projekty drogowe i kolejowe ujęte w *Indykatywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych, w tym dużych, dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* praktycznie całkowicie wyczerpują dostępną alokację, to uzupełnienie wykazu indywidualnych projektów dla POIiŚ, było możliwe jedynie w przypadku projektów z zakresu transportu publicznego, zintegrowanych systemów zarządzania ruchem, budowy obwodnic czy też poprawy stanu dróg w miastach na prawach powiatu organizujących EURO 2012.

W związku z powyższym oraz mając na uwadze fakt, iż z dostępnych środków dla sektora transportu w ramach POIiŚ korzystać będą również miasta nie będące organizatorami mistrzostw, wyznaczono szacunkowe limity środków w obszarach tematycznych, w których środki są dostępne i nie są przewidziane na realizację projektów indywidualnych umieszczonych w wykazie dla POIiŚ zawartym w obwieszczeniu Ministra Rozwoju Regionalnego w *sprawie listy projektów indywidualnych*. Podjęto również decyzję o wyznaczeniu przez regiony inwestycji kluczowych z punktu widzenia organizacji EURO 2012, których wartość nie przekracza wyznaczonych limitów oraz zaplanowano działania mające na celu powstanie nowej wersji wykazu projektów związanych z EURO 2012 dla POIiŚ.

Możliwości usprawnienia procesu przygotowania i realizacji inwestycji w Polsce
(kwestie horyzontalne)

Celem prac grupy była identyfikacja barier prawno instytucjonalnych utrudniających sprawną realizację inwestycji związanych z organizacją EURO 2012. Głównym dokumentem będącym bazą do dyskusji był dokument pt. *Postulowane przez miasta Gdańsk, Kraków, Poznań, Warszawę i Wrocław zmiany w prawie niezbędne do przygotowania w Polsce EURO 2012* Na podstawie tego dokumentu dokonano szczegółowej analizy zagadnień związanych m.in. z prawem zamówień publicznych, wieloletnim finansowaniem inwestycji oraz partnerstwem publiczno-prywatnym. Z uwagi na specyfikę tematyki prace grupy ds. horyzontalnych będą kontynuowane. W Załączniku 3 znajdują się dotychczas wypracowane propozycje zmian legislacyjnych, które będą przedmiotem dalszej analizy na forum grupy.

Kompetencje Jednostki koordynującej przygotowanie i realizację projektów związanych z Euro 2012, współfinansowanych z funduszy UE

W celu sprawnej realizacji działań związanych z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w zakresie kompetencji resortu rozwoju regionalnego wyznaczono koordynatora całości procesu, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego (MRR), Pana Władysława Ortyła.

W MRR powołany zostanie Zespół roboczy odpowiedzialny za monitoring przygotowania i realizacji projektów w ramach Euro 2012 współfinansowanych z funduszy UE w składzie dyrektorów (lub osób wyznaczonych przez dyrektorów) następujących departamentów MRR:

- Departament Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego,
- Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej,
- Departament Instytucji Certyfikującej,
- Departament Zarządzania Programem Wzrostu Konkurencyjności Przedsiębiorstw,
- Departament Koordynacji Programów Infrastrukturalnych,
- Departament Zarządzania Programem Transport,
- Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym,
- Departament Koordynacji Programów Regionalnych,
- Departament Współpracy Terytorialnej,
- Departament Programów Pomocowych i Pomocy Technicznej,
- Departament Informacji i Promocji.

Pracom Zespołu przewodniczy koordynator – członek kierownictwa MRR. Zespół rozwiązuje problemy systemowe związane z przygotowaniem i realizacją projektów w ramach Euro 2012, w sytuacji gdy rozstrzygnięcie danej kwestii jest niemożliwe na innym poziomie zarządzania lub wdrażania projektów.

Funkcję wykonawczą oraz wspomagającą w stosunku do Zespołu roboczego pełni *Jednostka koordynująca przygotowanie i realizację projektów związanych z Euro 2012, współfinansowanych z funduszy UE* (JKE), której rolę powierzono Departamentowi Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego (DRR).

Przy realizacji powierzonych jej zadań JKE współpracuje na poziomie roboczym z instytucjami zarządzającymi programami operacyjnymi oraz instytucjami zarządzającymi regionalnymi programami operacyjnymi. Na poziomie każdej z wymienionych wyżej instytucji zarządzających wyznaczona zostaje osoba do kontaktu w sprawach projektów związanych z Euro 2012. Decyzje dotyczące realizacji projektów podejmuje Zespół roboczy odpowiedzialny za monitoring przygotowania i realizacji projektów w ramach Euro 2012. Podejmując decyzje Zespół kieruje się przede wszystkim dobrem projektu.

Podstawą do ustalenia wykazu przedsięwzięć objętych wsparciem ze strony JKE są listy projektów rekomendowanych przez pracujące w okresie od maja do lipca 2007 r. grupy robocze utworzone z inicjatywy Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Projekty z powyższych list będą monitorowane przez JKE pod warunkiem otrzymania dofinansowania w ramach danego programu operacyjnego.

Poszczególnym instytucjom zarządzającym zaleca się podjęcie kroków w celu priorytetowego traktowania projektów związanych z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 współfinansowanych z funduszy UE poprzez przygotowanie odpowiednich zaleceń instytucjom odpowiedzialnym za wybór projektów do dofinansowania.

Instytucje zarządzające dostarczają JKE wszelkich niezbędnych informacji dotyczących realizacji projektów związanych z Euro 2012.

JKE współpracuje również z pozostałymi departamentami – członkami zespołu roboczego odpowiedzialnego za monitoring przygotowania i realizacji projektów w ramach Euro 2012 w zakresie odpowiadającym ich kompetencjom.

JKE zadania swoje może wykonywać przy pomocy zewnętrznych ekspertów, wybranych zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych.

W ramach systemu monitoringu realizacji projektów związanych z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 współfinansowanych z funduszy UE do zadań JKE należy:

1. Na etapie wyboru projektu:

- Monitoring przygotowania projektów związanych z Euro 2012 (złożenie wniosku, wybór wniosku, uchybienia na etapie oceny formalnej i merytorycznej, odwołanie od decyzji odrzucającej wnioski). Do prowadzenia niezbędne będzie posiadanie informacji dotyczących przebiegu procesu wyboru – na prośbę JKE do jej wiadomości kierowane będą wszystkie pisma dotyczące procesu wyboru.

JKE będzie również posiadała kopię wniosku aplikacyjnego i najważniejszych załączników oraz kopie umowy o dofinansowanie projektu.

Podstawą do realizacji tych zadań będzie zawarcie odpowiednich zapisów w umowach pomiędzy IZ – IP, IZ – IP2 oraz umowach o dofinansowanie realizacji projektu.

2. Na etapie realizacji projektu - monitoring realizacji projektu:

- Przekazywanie do wiadomości JKE informacji o wszelkich zmianach w realizacji projektu (w szczególności przekazywanie zaktualizowanego wniosku o dofinansowanie i aneksów do umowy o dofinansowanie realizacji projektu).

Podstawą do realizacji tych zadań będzie zawarcie odpowiednich zapisów w umowach pomiędzy IZ – IP, IZ – IP2 oraz umowach o dofinansowanie realizacji projektu.

- Wyznaczenie w każdym projekcie stanowiska (lub zadania w zakresie obowiązków jednego pracownika) osoby ds. kontaktów ws. Euro 2012. Z grona tych osób zostanie utworzona grupa robocza, pracująca głównie w trybie wymiany informacji drogą elektroniczną, której celem będzie współpraca w bieżącej realizacji projektów związanych z Euro 2012.

Podstawą do realizacji tych zadań będzie zawarcie odpowiednich zapisów w umowach o dofinansowanie realizacji projektu.

3. W zakresie sprawozdawczości i monitoringu:

- Przekazywanie do wiadomości JKE wniosków o płatność składanych przez beneficjentów – w celu monitoringu rzeczowej i finansowej realizacji projektu.

Podstawą do realizacji tych zadań będzie zawarcie odpowiednich zapisów w umowach o dofinansowanie realizacji projektu.

4. W zakresie kontroli:

- Umożliwienie JKE przeprowadzania wizyt monitorujących realizację projektów.

Podstawą do realizacji tych zadań będzie zawarcie odpowiednich zapisów w umowach o dofinansowanie realizacji projektu.

- Przekazywanie do wiadomości JKE informacji o rezultatach wizyt monitorujących/kontroli projektów.
Podstawą do realizacji tych zadań będzie zawarcie odpowiednich zapisów w umowach pomiędzy IZ – IP, IZ – IP2.

Celem działania JKE jest wszechstronne wsparcie dla Beneficjentów w zakresie rozwiązywania problemów pojawiających się w trakcie realizacji projektów.

Działalność JKE spowoduje możliwości ściślejszego i bardziej szczegółowego monitoringu niż przewidziany w standardowych procedurach wdrażania programów operacyjnych.

Stały monitoring i kontrola na miejscu realizacji projektów będą pełniły funkcję działań „prewencyjnych”, wykonywanych w trakcie wdrażania projektu w ścisłej współpracy z odpowiednimi Instytucjami Zarządzającymi aby zapobiec nieprawidłowościom zanim powstaną. Doświadczenia związane z wdrażaniem funduszy UE w latach 2004-2006 wskazują, że w projektach zdarzają się działania niezgodne z procedurami, celami działania oraz wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków, niewykrywalne w trakcie sprawdzania wniosku o dofinansowanie, wniosku o płatność, sprawozdań z realizacji projektu, które w momencie kontroli na zakończenie projektu są już nieodwracalne i uniemożliwiają refundację części wydatków ze środków UE.

Częścią działalności JKE będzie również wsparcie dla beneficjentów w zakresie rozwiązywania problemów pojawiających się w trakcie realizacji projektów, związanych np. z zamówieniami publicznymi, pomocą publiczną, kwestiami podatkowymi itp. JKE mogłaby pośredniczyć oraz przyspieszać komunikację z właściwymi instytucjami takimi jak UZP, MF, UOKiK itp.

System monitoringu i zarządzania realizacją indywidualnych projektów kluczowych związanych z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012

Ostateczna wersja indykatywnych wykazów indywidualnych projektów kluczowych dla krajowych i regionalnych programów operacyjnych będzie zawierała projekty kluczowe niezwiązane z EURO 2012 oraz projekty związane z organizacją Mistrzostw.

Po zaakceptowaniu ostatecznej wersji indykatywnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych dla danego PO instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca (I lub II stopnia) w imieniu instytucji zarządzającej podpisuje z beneficjentem umowę wstępną (pre-umowę), stanowiącą zobowiązanie beneficjenta do prawidłowego i terminowego przygotowania indywidualnego projektu kluczowego, według ustalonego harmonogramu.

Pełna realizacja postanowień pre-umowy jest podstawą do podpisania umowy o dofinansowanie, a samo jej podpisanie umożliwi beneficjentowi korzystanie ze wsparcia w procesie przygotowania projektu. Szczegółowe uregulowania dotyczące możliwości uzyskania wsparcia w przygotowaniu indywidualnego projektu kluczowego do realizacji będą wspólne dla wszystkich indywidualnych projektów kluczowych w ramach danego programu operacyjnego i zostaną przedstawione w oddzielnych regulacjach MRR.

Po podpisaniu pre-umów z beneficjentami, indywidualne projekty kluczowe, w tym projekty związane z EURO 2012, zostaną objęte systemem monitoringu .

System monitoringu obejmował będzie wszystkie projekty znajdujące się w indykatywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych. Przy czym system wyróżniał będzie projekty związane z organizacją EURO 2012 i będzie dostosowany do ich specyfiki oraz nadzorowania ścisłych harmonogramów realizacji.

Na potrzeby monitoringu zostanie stworzony system informatyczny, który pozwoli na bieżąco śledzić postęp w przygotowaniu projektu, odpowiednio wcześniej reagować na występujące trudności i nieprawidłowości, przyczyniając się w konsekwencji do terminowego podpisania umowy o dofinansowanie.

Przy konstruowaniu systemu informatycznego wspomagającego monitorowanie projektów priorytetem będzie:

- przystępność i funkcjonalność systemu (tj. dostępność dla osoby posiadającej wiedzę wystarczającą do obsługi standardowych aplikacji biurowych, oraz zgodność z ustalonymi wymaganiami funkcjonalnymi i нефункциональными),
- odpowiedni poziom bezpieczeństwa systemu, tj. zgodny z powszechnie obowiązującymi standardami dot. danych tego typu, jakie będą przetwarzane w systemie,
- osiągnięcie przez system celów monitoringu, zgodnie z uzgodnionym zakresem i ograniczeniami,
- funkcjonowanie w oparciu o sieć Internet,
- gromadzenie minimalnego zakresu danych niezbędnych z punktu widzenia monitorowania projektów kluczowych,
- ograniczenie obiegu dokumentacji papierowej,

- elastyczność, podatność na zmiany wynikające ze zmian uwarunkowań prawnych, proceduralnych i instytucjonalnych.

Równoległe z procesem monitoringu projektów kluczowych zostanie uruchomiony system weryfikacji dokumentacji opracowanej dla wskazanych projektów oraz doradztwa w zakresie sporządzania dokumentacji.

Weryfikacja dokumentacji sporządzonej przez beneficjenta lub na zlecenie beneficjenta obejmować będzie w szczególności:

- ocenę kompletności przygotowanej dokumentacji,
- ocenę poprawności formalnej przygotowanej dokumentacji,
- merytoryczną ocenę przygotowanej dokumentacji w zakresie jej spójności logicznej oraz kompletności przedstawionych informacji.

Doradztwo przy sporządzaniu poszczególnych dokumentów, nie obejmujące jednak materialnego przygotowania dokumentacji, koncentrować się będzie na następujących typach dokumentów:

- studium wykonalności,
- raport o oddziaływaniu na środowisko,
- dokumenty niezbędne do pozyskania decyzji środowiskowej,
- dokumenty niezbędne do pozyskania decyzji lokalizacyjnej,
- dokumentacja przetargowa,
- wniosek o dofinansowanie.

Wprowadzenie systemu monitoringu indywidualnych projektów kluczowych, włącznie z projektami EURO 2012 umożliwi prawidłowe i terminowe przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z wnioskiem o dofinansowanie, sporządzonym zgodnie z kryteriami oceny zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący dla danego PO.

Załącznik 1. Wykaz projektów rekomendowanych przez grupy robocze MRR, włączonych do list indywidualnych projektów kluczowych

Załącznik 2. Wykaz projektów rekomendowanych przez grupy robocze MRR, o nie zdefiniowanym źródle finansowania

Załącznik 3. Wstępna propozycja zmian legislacyjnych wspierających sprawną organizację EURO 2012.